

Plantedirektoratet

Vedr. energiafgrøder som alternativ til efterafgrøder og lovpligtige efterafgrøder hos økologer.

Seniorforsker
Finn Pilgaard Vinther

Dato: 01-07-2010

Dir.: 8999 1861
E-mail: finn.vinther@agrsci.dk

Side 1/3

I forberedelsen af behandlingen af høringssvar i forbindelse med gødskningsbekendtgørelsen ønsker Plantedirektoratet (PD) en belysning af problemstillinger omkring

- 1) energiafgrøder som alternativ til efterafgrøder, og
- 2) lovpligtige efterafgrøder hos økologer

Vedlagte svar er udarbejdet af seniorforskerne Uffe Jørgensen, Peter Sørensen, Jørgen Eriksen og undertegnede, Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø.

Med venlig hilsen

Finn P. Vinther,
Seniorforsker og temakoordinator for Miljø og Bioenergi

Plantedirektoratet (PD) skriver: *I forberedelsen af behandlingen af hørings-svar i forbindelse med gødskningsbekendtgørelsen, har PD en række bud på hvilke bemærkninger der kommer i de endelige hørings-svar fra bl.a. erhvervet. I den forbindelse er der en række spørgsmål som DJF bedes belyse. Bestillingen skal ses i sammenhæng med bestilling af den 22.juni 2010.*

Vedlagt er PD's beskrivelse af problemstillingerne vist med *kursiv* efterfulgt af DJF's svar.

1) Energiafgrøder som alternativ til efterafgrøder

Erhvervet mener, man bør indregne miljøeffekten af de ca. 3.000 ha eksisterende energiafgrøde, således at man undgår at regne med et referenceår.

DJF bedes komme med et bud på hvilken effekt de eksisterende energiafgrøder har på vandmiljøet.

DJF svarer: Det er ikke muligt at give et kvalificeret bud på hvad det betyder for miljøeffekten at indregne de ca. 3.000 ha eksisterende energiafgrøder. Effekten af energiafgrøder som alternativ til efterafgrøder, er anslået under forudsætning af, at energiafgrøderne erstatter efterafgrøder på alm. omdrifts-jord. Hvis energiafgrøderne erstatter brak, permanent græs eller lignende typer af afgrøder vil man ikke opnå nogen reduktion i udvaskningen. Det vides ikke, hvad de ca. 3.000 ha eksisterende energiafgrøder har erstattet, og det er derfor ikke muligt, at give et kvalificeret bud på, hvilken effekt disse energiafgrøder har på vandmiljøet.

Desuden mener erhvervet, at omregningsfaktoren for energiafgrøder overkompenserer, når 0,9 hektar med energiafgrøder skal erstatte en hektar med efterafgrøder. De mener at omregningsfaktoren er meget konservativ sat, idet den tager udgangspunkt i en høj effekt for efterafgrøder og høj effekt for energiafgrøder, hvor sikkerheden for effekten af energiafgrøder er langt den største. Omregningsfaktoren kommer fra svar fra DJF af d. 17. november 2009.

Hvad er DJF's umiddelbare bemærkninger til dette?

DJF svarer: Det udvaskningsniveau, vi har regnet med for flerårige energiafgrøder, på 15-30 kg N/ha er det samme niveau, som vi har anslået i de sidste 10-15 år. Da der ikke er kommet nye data til i de seneste år, har vi ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at revidere størrelsen. Vi vurderer dog, at niveauet reelt ligger nærmere 15 kg N/ha end 30 kg N/ha. Det skyldes bl.a., at der er indregnet en forventet merudvaskning ved brug af organiske gødninger (ift. forsøgsresultater med mineralsk gødning) på 5 kg N/ha. Med de stramminger i udnyttelseskravet til husdyrgødning, der blev gennemført med VMP II, samt at de seneste forsøgsdata ikke antyder en merudvaskning fra husdyrgødning,

vurderer vi derfor ikke, at dette tillæg er nødvendigt. Beregningen af omregningsfaktoren vil derfor ændres fra 31/36 til 26/36, hvilket giver en faktor på 0,7.

Vi skal dog understrege, at der stadig er en del usikkerhed om mulig og optimal gødningspraksis i flerårige energiafgrøder og om forskelle i udvaskning mellem jordtyper.

2) Lovpligtige efterafgrøder hos økologer

Økologerne kan vælge nedsættelse af kvælstofkvoten frem for udlægning af efterafgrøder. Da økologer ofte har "luft" i deres gødningsregnskab, da de ikke må udbringe handelsgødning, vil økologerne sandsynligvis vælge nedsættelse af kvælstofkvoten frem for udlæg af efterafgrøder. Dette vil de i mange tilfælde kunne gøre gratis, da de alligevel ikke kan bruge hele deres kvælstofkvote.

DJF bedes beregne den negative udvaskningsreducerende effekt i vandmiljøet, ved at økologer ikke udlægger deres pligtige efterafgrøder.

DJF svarer: Det er vores vurdering, at de fleste økologiske jordbrugere er bevidste om at holde på kvælstoffet, bl.a. ved anvendelse af efterafgrøder. Det kan derfor formodes, at der frivilligt vil være en udstrakt anvendelse af efterafgrøder i økologisk jordbrug, selvom der også er behov for perioder med sort jord til mekanisk ukrudtsbekæmpelse. På økologiske kvægbrug er der en høj andel af græsarealer samt korn med græsudlæg, og dermed også et lille efterafgrødegrundareal. På disse ejendomme forventes fritagelse for efterafgrøder heller ikke at have stor betydning, idet størstedelen af arealet i forvejen er bevokset med afgrøder med lav udvaskningsrisiko. På denne baggrund vurderes den negative udvaskningseffekt af udeladelse af efterafgrøder på økologiske brug at være lav og uden betydning.